

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี
ไทย-ออสเตรเลีย

ฉบับที่ 3

อุตสาหกรรมรถยนต์ และส่วนประกอบ
อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก
อุตสาหกรรมยางรถยนต์และถุงมือยาง

เสนอ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์

จัดทำโดย

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มิถุนายน 2547

บทสรุปผู้บริหาร
โครงการศึกษาผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี
ไทย – ออสเตรเลีย
(อุตสาหกรรมรถยนต์และส่วนประกอบ อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก
อุตสาหกรรมยางรถยนต์และถุงมือยาง)

เม็ดพลาสติก/ยางรถยนต์และถุงมือยาง

สำหรับอุตสาหกรรมพลาสติกประเภทเม็ดพลาสติก (HS 3901, HS 3907) และบรรจุภัณฑ์ประเภทกระสอบและถุงพลาสติกที่ทำด้วยโพลีเอทิลีน (HS 392321) นั้น พบว่า ประเทศออสเตรเลียจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าทั้งเม็ดพลาสติกและบรรจุภัณฑ์พลาสติกจากต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกให้ออสเตรเลียในอันดับต้นๆ โดยไทยมีคู่แข่งคือประเทศสหรัฐฯ เกาหลีใต้ และเยอรมนี ในผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก และในบรรจุภัณฑ์ประเภทกระสอบและถุงพลาสติกที่ทำด้วยโพลีเอทิลีน มีประเทศคู่แข่งคือ จีนและมาเลเซีย

จากการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีต่อปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยพบว่า ปริมาณการนำเข้าของผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติกที่เป็นโพลีเอทิลีน (HS 3901) ไม่ขึ้นกับการปรับตัวด้านราคา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ไทยมีความได้เปรียบด้านราคาเหนือคู่แข่งในสินค้าหมวดนี้อยู่แล้ว สำหรับการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติกประเภทที่เป็นโพลีเอทิลีน โพลีเอทิลีนอื่นๆ และอีพอกซีเรซิน ในลักษณะขั้นปฐม รวมทั้งโพลีคาร์บอเนต แอลคิดเรซิน โพลีแอลลิลเอสเทอร์และโพลีเอสเทอร์อื่นๆ ในขั้นปฐม (HS 3907) พบว่า ปริมาณนำเข้าจะขึ้นกับราคา ซึ่งจากการคำนวณโดยใช้สมการถดถอยพบว่า หากราคาเม็ดพลาสติกประเภทนี้ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเม็ดพลาสติกในตลาดโลก จะส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าเม็ดพลาสติกจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.24 สำหรับการวิเคราะห์บรรจุภัณฑ์ประเภทกระสอบและถุงพลาสติกที่ทำด้วยโพลีเอทิลีน (HS 392321) พบว่า ปริมาณการนำเข้าไม่ขึ้นกับราคา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากคนออสเตรเลียนิยมถุงพลาสติกที่มีคุณภาพสูง หรือถุงที่มีการออกแบบที่สวยงาม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการลดภาษีเพียงอย่างเดียวไม่สามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกอย่างเป็นรูปธรรมได้ ภาครัฐและเอกชนจึงควรมีการปรับตัวเพื่อในทันต่อการค้าเสรีในกลุ่มสินค้าเม็ดพลาสติกและบรรจุภัณฑ์พลาสติกเช่น การเร่งดำเนินการปรับโครงสร้างภาษีอุตสาหกรรมต้นน้ำ การพัฒนาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการผลิต การบริโภค และการค้าให้ทันสมัยตลอดเวลา การพัฒนาความสามารถในการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

สำหรับผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่ไทยส่งออกให้ออสเตรเลียมีมูลค่ามากเช่นกัน โดยผลิตภัณฑ์ยางที่ไทยส่งไปออสเตรเลียมากในอันดับต้นๆ ได้แก่ ยางล้อยานยนต์ (HS 4011) และถุงมือยาง (HS 4015) ซึ่งจากข้อมูลในปี 2545 พบว่า ประเทศที่เป็นแหล่งนำเข้าสำคัญของออสเตรเลียเรียงตามมูลค่านำเข้า ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา จีน นิวซีแลนด์ สเปน ไทย มาเลเซีย ไต้หวัน และเยอรมนี ซึ่งการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีต่อปริมาณการส่งออกโดยใช้สมการถดถอยพบว่า มีค่าความ

ยึดหยุ่นของปริมาณการนำเข้าต่อราคาเปรียบเทียบเท่ากับ 0.66 หมายความว่าถ้าราคาเฉลี่ยของยางล้อยานยนต์นำเข้าจากไทยลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ยในตลาดโลก จะส่งผลให้ปริมาณการนำเข้ายางล้อยานยนต์ของออสเตรเลียจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 ซึ่งอาจสรุปได้ว่าการเปิดเสรีการค้าไทย-ออสเตรเลียจะส่งผลให้ไทยสามารถส่งออกยางรถยนต์ไปออสเตรเลียได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สำคัญที่ภาครัฐควรต้องคำนึงถึงอย่างมากคือ ผลประโยชน์ที่ได้รับนี้จะตกอยู่กับบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นของต่างชาติ ในขณะที่ผู้ผลิตขนาดกลางและเล็กของไทยที่ผลิตได้แต่ยางผ้าใบไม่ได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีครั้งนี้

สำหรับการนำเข้าถุงมือยางของออสเตรเลีย พบว่า ออสเตรเลียเองไม่มีการผลิตถุงมือยางในประเทศ การเปิดเสรีการค้ากับออสเตรเลียจึงเป็นการช่วยให้ประเทศไทยสามารถแย่งส่วนแบ่งตลาดจากคู่แข่งมาได้ ซึ่งคู่แข่งที่สำคัญคือมาเลเซีย ซึ่งประเทศไทยมีความได้เปรียบมาเลเซียอยู่เพียงด้านเดียวคือวัตถุดิบ ในขณะที่มาเลเซียมีความได้เปรียบทั้งด้านแรงงาน ระดับของเทคโนโลยี การบริหารจัดการ การวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมสนับสนุน รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐ จากการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีพบว่า ถุงมือยางที่ใช้ทางศุลกากรและการแพทย์ (HS 401511) และถุงมือยางประเภทอื่น นอกเหนือจากที่ใช้ในทางศุลกากร (HS 401519) มีค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการนำเข้าต่อราคาเปรียบเทียบอยู่ที่ 1.54 และ 0.62 ตามลำดับ หมายความว่า หากราคาเฉลี่ยที่นำเข้าจากไทยมีค่าลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ยในตลาดโลก จะส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าถุงมือยางดังกล่าวของออสเตรเลียจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54 และ 0.62 ตามลำดับ

รถยนต์และส่วนประกอบ

สำหรับการศึกษาในภาคอุตสาหกรรมรถยนต์จะครอบคลุมรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (HS 8703) โดยเฉพาะรถยนต์ขนาดเล็กที่มีขนาดเครื่องยนต์ 1500-3000 ซีซี และรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ หรือ "รถกระบะ" (HS 8704) ซึ่งไทยมีศักยภาพส่งออกไปออสเตรเลีย รวมถึงรถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่มีขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 3000 ซีซี (HS 870324) ซึ่งออสเตรเลียมีศักยภาพส่งมาไทย โดยคู่แข่งของไทยในรถยนต์พิกัด HS 8703 ได้แก่ ญี่ปุ่น เยอรมนี เกาหลีใต้ ในขณะที่คู่แข่งรถกระบะของไทยมีเพียงประเทศเดียวคือญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้ารถยนต์ขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 3000 ซีซีของไทยจากประเทศต่างๆ พบว่า ในปี 2003 ออสเตรเลียเป็นประเทศผู้ส่งออกเข้ามายังไทยอันดับ 6 มีมูลค่าการส่งออกเพียง 0.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคู่แข่งของออสเตรเลียเช่น ญี่ปุ่น เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฯลฯ

สำหรับการศึกษาผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียพบว่า ไทยจะไม่ได้ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรีมากนัก เนื่องจากเหตุผลหลายประการเช่น คนออสเตรเลียไม่นิยมรถยนต์ขนาดกลางและขนาดเล็ก และอัตราภาษีที่ต่ำอยู่แล้ว เป็นต้น สำหรับการบริโภครถยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์เกิน 3000 ซีซีของคนไทยพบว่า อัตราภาษีที่ลดลงจากร้อยละ 80 เหลือร้อยละ 0 จะส่งผลให้คนไทยหันมาบริโภครถยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์เกิน 3000 ซีซีมากขึ้น โดยรถยนต์ขนาดใหญ่จากออสเตรเลียจะมาแย่งตลาดกลุ่มคน

ใช้รถยนต์ขนาดเล็ก ในขณะที่เป็นไปได้ยากที่ผู้บริโภคที่ใช้รถยนต์ขนาดใหญ่อยู่แล้วจะหันไปใช้รถยนต์จาก
ออสเตรเลีย

สรุปได้ว่าการเปิดเสรีการค้าระหว่างไทยและออสเตรเลียน่าจะส่งผลดีกับทั้งสองฝ่ายเนื่อง
จากทั้งสองประเทศมีศักยภาพในการผลิตรถยนต์คนละประเภทกัน โดยออสเตรียมีศักยภาพในการผลิต
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่มีขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 3000 ซีซี ส่วนประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตรถกระบะ
สำหรับข้อเสนอแนะที่ภาครัฐและเอกชนควรเตรียมรับมือสำหรับการเปิดเสรีการค้าไทย-ออสเตรเลียได้แก่ การ
เร่งปรับโครงสร้างภาษีในอุตสาหกรรมต้นน้ำ การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์ใหญ่
การสร้างมาตรฐานที่สามารถเข้าถึงตลาดคู่ค้า และการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน